الدروس المهمة لعامة الأمة
پښتو

دعامو مسلمانانو لپاره

مهم درسونه

مصنف : الشيخ عبدالعزيزبن عبدالله بن باز يرحمه الله
مترجم : حافظ فضل ربي

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بغرب الديرة بالرياض
Tel:4391942 . Fax:4391851 . P.O Box 154488 Riyadh 11736
WWW.DERADAWA.COM

Ketabton.com

ketabton.com - The Digital Library

<u>الدروس المهمة لعامة الأمة</u>

دعامومسلمانانولپاره

مهم درسونه

مصنف : الشيخ عبدالعزيزبن عبدالله بن باز يرحمه الله

مترجم : حافظ فضل ربي

ketabton.com - The Digital Library

سريزه

الحمد لله رب العالمين ، والعاقبة للمتقين ، وصلى الله وسلم على عبده ورسوله نبينا محمد ، وعلى اله واصحابه اجمعين .

داسلامی دین په اړه چه دعامو مسلمانانو لپاره دڅه پیژندل ضروری دی دهغی په باره کی داخو لنډی خبری دی چه (دعامو مسلمانانو لپاره مهم درسونه)

نوم می وربانـدی ایښی دے ، دالله ﷻ نه غواړم چه مسلمانانو ته پری فایده ورسوی او زما دا کوشش قبول کړی ، إنه جواد كريم .

عبد العزيز بن عبدالله بن باز

ketabton.com - The Digital Library

لمړی درس : سورت فاتحه او لنډ سورتونه

د (الحمد لله) یعنی سورة الفاتحه او که امکان ولری دسورت الزلزلة نه دسورت الناس پوری لنډ سورتونه دچانه ایزده کول ، دتلاوت صحیح کول ، یادول او دهغی په ضروری تشریح باندی ځان پوهول .

دوهم درس : داسلام ارکان

داسلام دپنځه ارکانو بیان چه اول او لوی رکن یی د (لا إله إلا الله محمدرسول الله) دکلمی ګواهی کول دی ، دهغی دشرطونو دوضاحت سره سره په معنی پوهیدل .

(لا إله) یعنی دالله نه سوا دټولو معبودانو نفی کول او صرف (إلا الله) دالله ﷻ دپاره (چه یو دی او شریک نلری) عبادت ثابتول .

ketabton.com - The Digital Library

د (لا إله إلا الله) شرطونه دادی:

١. علم چه جهالت ختموی.

٢. یقین چه شک ختموی.

٣. اخلاص چه شرک ختموی.

۴. رشتیا چه دروغ ختموی.

۵. محبت او مینه چه بغض او نفرت ختموی.

٦. تابعداری او انقیاد چه نافرمانی ختموی.

٧. قبولیت چه انکار ختموی.

٨. دالله تعالی نه چه سوا دچا عبادت کیږی د هغوی نه انکار کول.

په لاندی دوه بیتونوکی دغه شرطونه ټول راجمع شویدی:

علم یقین وإخلاص وصدقک مع
محبة وانقیاد والقبول لـها
وزید ثامنها الکفران منک بما
سوی الإله من الأشیاء قدألها

ketabton.com - The Digital Library

علم ، یقین ،اخلاص ، رشتیا ، محبت ، انقیاد قبولیت ، او اتم ورسره دالله نه سوا دنورو معبودانونه انکار ورزیات کړه .

ددی سره د (محمد رسول الله) دګواهی کولو بیانول او ددی تقاضی او غوښتنه داده چه څه چه محمد ﷺ ویلی دی دهغی تصدیق کول د هغه دامر اطاعت کول او دڅه نه چه ئی منع کړیده دهغی نه ځان ساتل ، دالله ﷻ عبادت یواځی په هغه طریقه کول چه الله او رسول ښودلی ده .

ددی نه روسته طالب ته داسلام نور احکام بیانول چه لمونځ ، زکات ،درمضان روژه او دطاقت لرونکی مسلمان لپاره دبیت الله حج کول دی .

ketabton.com - The Digital Library

دریم درس :

دایمان ارکان

دایمان ارکان شپږ دی :

۱. په الله ایمان راوړل ۲. په ملائکو ایمان راوړل ۳. په کتابونو ایمان راوړل ۴. په رسولانو ایمان راوړل ۵. داخرت په ورځ ایمان راوړل ۶. دالله تعالی دطرفه دخیر او شر په تقدیر ایمان راوړل.

څلورم درس :

دتوحید او شرک قسمونه

دتوحید دقسمونو بیان :

توحید په دری قسمه دے : ۱ : توحید ربوبیت ۲ : توحید الوهیت ۳ : توحید اسماء وصفات.

ketabton.com - The Digital Library

توحید ربوبیت :

پدی ایمان راوړل چه الله ﷻ دهر څیز خالق او پیدا کونکے دے ، په هر شی کی اختیار من دے او پدیکی دهغه سره شریک نشته .

توحید الوهیت :

پدی ایمان راوړل چه الله ﷻ په حقه سره دعبادت لایق دے او پدیکی دهغه څوک شریک نشته او داد لااله الا الله معنی هم ده ، یعنی دالله ﷻ نه سوا بل څوک په حقه دعبادت لایق نشته .

نو ټول عبادتونه لکه لمونځ ، روژه اونور یواځی دالله ﷻ لپاره خاص کول ضروری دی او دبل چا لپاره ددغه عبادتونو نه برخه ورکول ندی جائز .

توحید اسماء وصفات : په قرانکریم او په صحیح احادیثو کی چه دالله ﷻ کوم نومونه او صفتونه

ketabton.com - The Digital Library

راغلي دي په هغو تولو ايمان راوړل او هغه يوائې دالله ﷻ دپاره لکه څنګه چه دهغه دشان سره لايق دى ثابتول داسى چه دهغى معنى بدله نشى ، بي معنى هم نشى ، کيفيت ورله بيان نشى او دالله ﷻ دپاره مثال هم پکى رانشى لکه چه الله ﷻ فرمايى :

﴿ قُلْ هُوَ اللّهُ أَحَدٌ * اللّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ ﴾

الإخلاص ١-۴

ووايه چه الله ﷻ يو دے ، الله ﷻ بى نياز او بى حاجته دے ، نه دچانه پيدا اونه دده نه څوک پيدا دى او نيشته ده لره هم صفت هيڅوك .

په بل ځائ کى فرمايى :

﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ البَصِيرُ ﴾

الشورى ١١

ketabton.com - The Digital Library

دالله ﷻ په مثل هیڅ شی نشته او هغه اوریدونکی او لیدونکی دے.

بعضی علماؤ توحید په دوه قسمه بیان کړیدے، توحید اسماء وصفات هغوی په توحید ربوبیت کی داخل کړیدی لیکن دا څه دمره دتشویش خبره نده ځکه چه په دواړو تقسیمونو کی مقصدواضح او ښکاره دے.

شرک هم په دری قسمه دے:

١: شرک اکبر ٢: شرک اصغر ٣: شرک خفی.

شرک اکبر: دعمل دبربادۍ او څوک چه په همدغه شرک کی مړشی دجهنم اور ته دهمیشنی داخلیدلو سبب ګرځی. لکه الله ﷻ فرمایی: ﴿ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾ الأنعام ٨٨

او که دوی شرک کړی وی نو ددوی ټول عملونه به برباد شوے وے.

ketabton.com - The Digital Library

او الله ﷻ فرمايي :

﴿ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَن يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴾

التوبة: ۱۷

نشي قبليدی د مشرکانو دپاره چه ابادوی دوی جماعتونه دالله تعالی اقرار کونکی دی په ځان باندی په کفر سره ، دغه کسان برباد دی عملونه ددوی او په اور کی به دوی همیشه وی .

او څوک چه ددی شرک په حالت کی مړشو نو الله ﷻ به هیڅکله دغه انسان ته بخنه ونکړی او پده باندی جنت حرام دے .لکه الله ﷻ فرمایی :

﴿ إِنَّ اللَّهَ لا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ ﴾ النساء: ۴۸

یقینا الله تعالی نه بخی چه شرک وکړیشی دهغه سره

ketabton.com - The Digital Library

او بخي هغه ګناهونه چه کم وی د دینه هغه چا لره چه وغواړی.

او الله ﷻ فرمایی:

﴿ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴾ المائدة: ۷۲

بیشکه چاچه شرک وکړو د الله ﷻ سره پس یقینا بند کړیدی الله ﷻ پده باندی جنت اوځای دده اور دے او نشته ظالمانو لره هیڅ مدد ګار.

د شرک اکبر د اقسامو نه دمړو او بتانو نه غوښتل اودهغو نه سوال کول، هغو ته فریاد کول، دهغوی لپاره منښته او نذر منل دهغوی لپاره څاروی حلالول او داسی نور.

شرك اصغر : دا هغه دے چه دیته شرک ویل دقران او سنت دنصوصو نه ثابت وی لیکن په شرک اکبر

ketabton.com - The Digital Library

کی داخل نوی لکه په ځینو کارونو کی ریاء او ځان ښودنه کول ، دالله ﷻ نه سوا په بل چا قسم کول ، داسی وینا لکه (ماشاء الله وشاء فلان) یعنی که دالله اودفلانی خوښه وی او داسی نور لکه رسول کریم ﷺ فرمایی : ((أخوف ما أخاف علیکم الشرک الاصغر ، فسئل منه فقال : (الریاء))

زما ډیره زیاته ویره په تاسو باندی دشرک اصغر یعنی وړو کی شرک نه ده چا تری پدی باره کی تپوس وکړو نو ویی فرمایل چه شرک اصغر ریاء او ځان ښودنی ته وایی .

داحدیث امام احمد ، طبرانی او بیهقی دمحمود بن لبید انصاری رضي الله عنه نه په جید سند سره روایت کړیدے اوامام طبرانی په جیدو سندونو سره دمحمود بن لبید نه درافع بن خدیج رضي الله عنه په روایت درسول کریم ﷺ نقل کړیدے .

ketabton.com - The Digital Library

دارنګه رسول کریم ﷺ فرمایي : ((من حلف بشيئ دون الله فقد أشرک)) چاچه دالله ﷻ نه سواپه بل څه قسم وکړو نو یقینا دغه سړي شرک وکړو .

امام احمد رحمة الله علیه دا حدیث دعمر بن خطاب رضي الله عنه نه په صحیح سند سره روایت کړیدے او امام ابوداود او ترمذي په صحیح سندونو سره دابن عمر رضي الله عنهما حدیث رانقل کړیدے چه رسول کریم ﷺ فرمایي : ((من حلف بغیر الله فقد کفر او أشرک)) چاچه دالله نه غیر په بل چا قسم وکړو نو یقینا دغه سړي کفر وکړو او یا یې شرک وکړو .

په بل حدیث کې رسول ﷺ فرمایي : ((لاتقولوا : ماشاء الله وشاء فلان ولکن قولوا : ماشاء الله ثم شاء فلان)) تاسې دامه وایې چه څه چه دالله او

ketabton.com - The Digital Library

دفلانی خوبنه وی لیکن داسی وایی چه څه چه دالله خوبنه وی او بیا دفلانی خوبنه وی.

دا حدیث امام ابوداود په صحیح سند سره دحذیفه ابن الیمان رضي الله عنه نه روایت کړیدے.

دشرک پدی قسم انسان ددین نه نه مرتد کیږی او همیشنی دوزخی هم نه ګرځی لیکن دتوحید دپوره والی خلاف دی.

شرک خفی : دادشرک دریم قسم دے او ددی دلیل درسول کریم ﷺ دامبارکه وینه ده چه فرمایی:

((ألا أخبركم بما هو أخوف عليكم عندي من المسيح الدجال ؟)) قالوا بلى يارسول الله ، قال : ((الشرك الخفي ، يقوم الرجل فيصلي فيزين صلاته لما يرى من نظر الرجل اليه))

ایا زه تاسوته زما په نزد دمسیح الدجال نه دزیات خطرناک څیز خبر درنکړم ؟ اصحابو عرض وکړو هو!

ketabton.com - The Digital Library

ای د الله رسوله . نو ویې فرمایل : (شرک خفي) یعنی پټ شرک چه یو سړی دمانځه دپاره ودریږی نو خپل مونځ په خایسته طریقه ددی وجی کوی چه خلک ورته ګوری .

دا حدیث امام احمد په خپل مسند کی دابوسعید الخدري رضي الله عنه نه روایت کړیدے .

شرک یواځی دوه قسمونو ته هم تقسیمیدے شی ، چه شرک أکبر او شرک أصغر دے ، او شرک خفي پدی دواړو کی شاملیږی .

لکه دمنافقینو شرک په شرک أکبر کی داخلیږی ځکه هغوی خپلی باطلی عقیدی پټوی او دخپلی ویری او ځان ښودنی دوجی اسلام ښکاره کوی ، دارقم ریاء او ځان ښودنه په شرک أصغر کی شماریږی لکه د محمود بن لبید انصاري او ابو سعید خدري (رضي الله عنهما) په احادیثو کی مخکی ذکر شو .

والله ولي التوفیق

ketabton.com - The Digital Library

پنځم درس :

احسان

داحسان رکن دادے چه ته دالله ﷻ عبادت داسی په توجه وکړی لکه چه ته الله وینی او که ته یی نه وینی نو هغه خو تا وینی .

شپږم درس :

دلمانځه شرطونه

دلمانځه شرطونه نهه دی

۱ : اسلام ۲ : عقل ۳ : تمیز ۴ : بي اودسی لری کول ۵ : پلیتی لری کول ۶ : عورت پټول ۷ : دوخت داخلیدل ۸ : قبلي ته مخ کول ۹ : نیت کول .

ketabton.com - The Digital Library

اوم درس :

دلمانځه أركان

دلمانځه اركان ۱۴ دی .

۱ : قیام یعنی ودریدل که دانسان په طاقت کی وی
۲ : تکبیر تحریمه (اولنی تکبیر) ۳ :سورت فاتحه لوستل ۴ : رکوع کول ۵ : درکوع نه روسته په قومه کی برابر ودریدل ۶ : په اوه اندامونو سجده کول ۷ : دسجدی نه سرپورته کول ۸: ددواړو سجدو په منځ کی کیناستل ۹ : په ټولو کارونو کی په اطمینان او ارام اوسیدل ۱۰ : په ارکانو کی ترتیب رعایت کول ۱۱ : اخری تشهد ۱۲ : دتشهد لپاره کیناستل ۱۳ : په پیغمبر ﷺ درود ویل ۱۴ : دواړو طرفونو ته سلام ګرځول .

ketabton.com - The Digital Library

اتم درس :

دلمانځه واجبات

دلمانځه واجبات اته دی

۱ : دتکبیر تحریمه نه علاوه نورتهول تکبیرونه ۲ : دامام او منفرد (یواځی مونځ کونکی) دپاره (سمع الله لمن حمده) ویل ۳ : دټولو دپاره (ربنا ولک الحمد) ویل ۴ : په رکوع کی (سبحان ربي العظیم) ویل ۵ : په سجدو کی (سبحان ربي الاعلی) ویل ۶ : ددواړو سجدو په منځ کی (رب اغفرلي) ویل ۷ : اولنی تشهد ۸ : داولنی تشهد لپاره کیناستل .

نهم درس :

دتشهد بیان

تشهد دادے : (التحیات لله ، والصلوات ، والطیبات ، السلام علیک ایها النبي ورحمة الله

ketabton.com - The Digital Library

وبركاتـــه، الـــسلام علينـــا وعلـــى عبـــاد الله الـــصالحين، أشـــهد ألا الـــه إلا الله ، وأشـــهد أن محمدا عبده ورسوله)

ټولي پيشكشي او عبادتونه بدني او مالي الله لره دي، سلام دي وي پـه تاباندي اى پيغمبـره او دالله رحمتونه او بركتونه دي درباندي وي. سلام دي وي پـه مونږ باندي او دالله پـه صالحوبندګانو ، ګواهي كوم چه دالله نه سوا بل څوک معبود نشته او ګواهي كوم چه محمد ﷺ دالله ﷻ بنده او رسول دے.

ددي نه روسته به په نبي كريم ﷺ بانـــــــدي درود ووايي او دهغه لپاره به دبركت سوال كوي او وايـي به چه:

(اللهم صل على محمد ، وعلـى أل محمـد ، كمـا صليت على إبراهيم وعلى أل إبراهيم إنـك حميـد مجيـد ، وبـارك علـى محمـد ، وعلـى أل محمـد ،

ketabton.com - The Digital Library

کما بارکت علی إبراهیم وعلی أل إبراهیم ، إنک حمید مجید)

ای الله ته رحمت نازل کړی په محمد ﷺ او دهغه په اولاد لکه څرنګه چه تا رحمت نازل کړی وو په ابراهیم علیه السلام او دهغه په اولاد ، او برکت و کړی په محمد ﷺ او دهغه په اولاد لکه څرنګه چه تا برکت کړی وو په ابراهیم علیه السلام او دهغه په اولاد باندی ، یقینا ته ستایل شوی ذات او دبزرګۍ والا یی .

بیا به په اخری تشهد کی دجهنم دعذاب ، دقبر دعذاب ، دژوندانه او مرګ دفتنو او دمسیح الدجال دفتنی نه په الله جل جلاله باندی پناه او امان وغواړی او بیا دخپلی خوښی ددعاء په غوښتو کی دلمونځ کونکی اختیار او خوښه ده ، خصوصا هغه دعاګانی چه مأثوری او غوره شوی دعاګانی دی لکه :

ketabton.com - The Digital Library

(اللهم أعني على ذكرك وشكرك وحسن عبادتك ، اللهم إني ظلمت نفسي ظلما كثيرا ، ولايغفرالذنوب إلا أنت ، فاغفر لي مغفرة من عندك وارحمني إنك أنت الغفور الرحيم)

اى الله دخپل ذکر ، شکر او غوره عبادت لپاره زما سره مرسته وکړی ، اى الله ما په خپل ځان ډیر ظلم کړیدے او ګناهونه یوائی هم ته بخی ،نو ماته دخپل طرف نه بخنه وکړی او په مارحم وکړه یقینا هم ته بخونکی او مهربانه ذات یی .

په اولنی تشهد کی به دشهادت دکلمی دلوستلو نه روسته دماسپښین ، مازیګر ، ماښام او ماسخوتن په مونځونو کی دریم رکعت ته پاڅیږی او که په نبی کریم ﷺ باندی یی درود ووایه نو هم غوره ده ځکه چه پدیکی عام احادیث راغلی دی ، بیا به دریم رکعت ته پاڅیږی .

ketabton.com - The Digital Library

لسم درس :

دلمانځه سنتونه

دلمانځه دسنتونو نه څه په لاندی ډول دی :

۱ : دلمانځه په شروع کی ثنا ویل .

۲ : دقیام په حالت کی درکوع نه وړاندی او روسته دبنیې لاس ورغوی په ګڅ لاس باندی دسینی دپاسه اینبودل .

۳ : داولنی تکبیر درکوع اودرکوع نه دراپورته کیدو دتکبیر او داولنی تشهد نه دریم رکعت ته دراپاڅیدو په وخت کی داوږو یا غوږونو په برابرۍ دلاسونو پورته کول .

۴ : په رکوع او سجده کی دیوځل تسبیح ویلو نه زیات تسبیحات ویل .

۵ :درکوع نه دپاڅیدو روسته یعنی په قومه کی په

ketabton.com - The Digital Library

ربناولک الحمد باندی زیات الفاظ او ددوه سجدو په منځ کی دمغفرت دعا دیوځل نه زیاته لوستل.

۶: په رکوع کی سر دملا سره برابرول.

۷: په سجده کی څنګلی داړخونو، خیټه دورنونو، او ورنونه دپنډونه لری ساتل.

۸: په سجده کی دواړه لیچی (متهی) دځمکی نه پورته کول.

۹: په اولنی تشهد او ددواړو سجدو په منځ کی دښی پښی ودرول او په کینه پښه کیناستل.

۱۰: دڅلور رکعتیز او دری رکعتیز لمونځ په اخیرنی تشهد کی - تَورُکْ - یعنی ښی پښه ودرول، کینه پښه دهغی نه لاندی کول او په ځمکه کیناستل.

۱۱: په اولنی اودوهم تشهد کی دهغه وخته چه لمونځ کونکی کینی دتشهد تراخیره پوری داشاری په ګوته باندی اشاره کول او ددعا په وخت کی هغی ته حرکت ورکول.

ketabton.com - The Digital Library

۱۲ : په اولني تشهد کې درود شریف لوستل .
۱۳ : په اخیرني تشهد کې دعاء کول .
۱۴ : د سهار ، جمعې ، اخترونو او استسقاء په لمونځونو او دماښام او ماخوستن دلمانځه په اولنو دوه رکعتونو کې قرائت په جهر یعنې په زوره لوستل .
۱۵ : دماسپخین ، مازیګر په لمونځونو او دماښام په دریم رکعت او دماخوستن په روستنو دوه رکعتونو کې خفیه یعنې په کراره قرائت لوستل .
۱۲ : د سورت فاتحه نه علاوه نور قرائت لوستل .

ددې یادو شوؤ سنتونو نه علاوه نو سنتونه هم شته څه خیال ساتل یې ضروري دی لکه دامام ، مقتدي او ځانله مونځ کونکې لپاره درکوع نه دپاخیدو روسته په ربنا لک الحمد باندې زیات الفاظ ویل .
دارنګه په رکوع کې دواړه لاسونه په زنګنونو باندې اینبودل چه ګوتې یې خورې ورې وي .

ketabton.com - The Digital Library

يولسم درس :

دلمانځه ماتؤنکی (مبطلات)

دلمانځه ماتؤنکی اته دی :

۱ : سره دپوهی قصدا خبری کول ، البته په ناپوهی یاهیر باندی په خبرو سره لمونځ نه ماتیږی .

۲ : خندا کول ۳ : خوراک کول ۴ : څښاک کول

۵ : عورت ښکاره کول ٦ : دقبلی نه ډیر کږیدل.

۷ : په لمانځه کی پرلپسی ډیر عبث او بی فائدی کارونه کول ۸ : داودس ماتیدل .

دولسم درس :

داو داسه شرطونه

داوداسه شرطونه لس دی :

اسلام ، عقل ، تمیز ،نیت ، تراخیره داوداسه دنه پریښودلو نیت ساتل ، داوداسه سبب ختمول ،

ketabton.com - The Digital Library

اودس وچـول او اســتنجاء كـول ، داوبـو پـاكوالي او مباحوالي ، هغه څه لـري كـول چـه پوسـتكي تـه داوبو رسيدل منع كوي او دهغه چا لپاره چه بي اودسي يي هميشني وي دلمانځه وخت داخليدل .

ديارلسم درس :

داوداسه فرض

داوداسه فرض شپږ دي :

دمـخ وينځل،چـه پـديكي مضمـضه (خـولي تـه اوبـه اچول) اواستنشـاق (پوزي تـه اوبـه اچـول) شـامل دي .

دخنگلو سره دلاسونو وينځل .

دټول سر مسح كول چه غوږونه هم پكي داخل دي .

دپڼكو (گيټو) سره پښي وينځل .

ترتيـب (يـو پـه بـل پسـي معـين اندامونـه وينځـل) .

پرلپسي اودس كول .

ketabton.com - The Digital Library

دمخ ، لاسونو او پښو دری ځله وینځل او مضمضه او استنشاق دری ځله کول مستحب دی البته یو ځل کول فرض دی .

دسر دمسحی تکرار لکه څنګه چه احادیث پری دلالت کوی مستحب ندی .

څوارلسم درس :

داو داسه ماتونکی

داوداسه ماتونکی شپږ دی :

ددوه لارونه (مخکی او روسته) دڅه وتل ، دوجود نه ډیره پلیتی خارجیدل ، په خوب او بل څه باندی دعقل ختمیدل ، په مخکی یاروسته شرمګاه دڅه حائل او مانع نه بغیر لاس لږول ، داوښ غوښه خوړل ، داسلام نه مرتد کیدل – الله ﷻ دی مونږ او ټول مسلمانان ددی نه وساتی .

ketabton.com - The Digital Library

مهمه یادونه :

مړی ته په غسل ورکولو کی صحیح او غوره رایه داده چه اودس پری نه ماتیږی او دادزیتو عالمانو نظراوقول دی ، ځکه چه پدی دلیل نشته البته که دغسل ورکونکی لاس دمړی په شرمګاه باندی دڅه مانع نه بغیر ولږیږی نو اودس پری واجبیږی .

خودغاسل لپاره ضروری دی چه دمړی په شرمګاه باندی دمانع پرته لاس ونه لږوی .

دا رقم دصحیح قول مطابق که دسړی د بدن نه څه ونه وځی نو دښځوسره په یواځی لاس لږولو هم اودس نه ماتیږی که په شهوت سره وی او که نه وی ، ځکه چه رسول الله ﷺ خپله بي بي ښکل کړه او بیا یی داودس کولو نه بغیر لمونځ ادا کړو .

او داچه الله ﷻ فرمایی : ﴿ أَوْ لاَمَسْتُمُ النِّسَاءَ ﴾ { النِّسَاء: ۴۳ ، المائده ۶ }

ketabton.com - The Digital Library

يعنی تاسو په ښځوباندی لاس ولړول . نو دعلماؤ دغوره قول مطابق ددينه جماع (كوروالی) مراددی ، او داد عبدالله بن عباس او زياتو پخوانو او روستنو علماؤ قول دے .

پنځلسم درس :

دهر مسلمان لپاره شرعی اخلاق خپلول

مسلمان دپاره لازم دی چه په شرعی اخلاقو باندی ځان خائسته كړی چه دهغی نه څه دادی :

رينتيا ويل ، امانتداری ، پاكلمنی ، حياء ، بهادری ، سخاوت ، وفاء كول ، دهر حرام نه ځان پاک ساتل ،بنه ګاونډيتوب ، دوس او طاقت سره سم د محتاجو خلكو سره مرسته او كومک كول او داسی نور اخلاق چه قران او سنت دهغی په مشروعيت دلالت كوی .

ketabton.com - The Digital Library

شپارسم درس :

اسلامي اداب خپلول

مسلمان باید اسلامي اداب خپل کړي چه دهغي نه ځیني دادي :

سلام کول ، همیشه روڼ او کولاؤ تندي ساتل ، په ښي لاس خوړل او څکل ، په شروع کي بسم الله ویل ، په اخر کي الحمد لله ویل ، دپرنجي نه روسته الحمد لله ویل ، که پرنجي کونکي الحمد لله ووایي نو دهغي جواب ورکول ، دمریض او ناروغ پوښتنه کول ، په جنازي پسي دمانځه او دفن کولو دپاره تلل ، مسجد او کور ته دننوتلو او وتلو ، دسفر په وخت کي ، دمور او پلار ، خپلوانو ، ګاونډیانو ، وړو او لویو سره دشرعي ادابو رعایت کول ، دبچي دپیدا کیدو او واده مبارکي ورکول ، په مصیبت کي تسلي ورکول په لباس اغوستلو ، ویستلو ، پیزار په خپو کولو او

ketabton.com - The Digital Library

ویستلو کی او داسی نور داسلامی ادابو خیال ساتل پکار دی.

اولسم درس:

دشرک او نورو گناهونو نه ځان ساتل

دشرک او نورو گناهونو نه زیاته ویره او دهغو نه دځان ساتنه کول او ددغه گناهونو نه څه دادی:

اوه (۷) تباه کونکی کارونه:

دالله ﷻ سره شرک کول، سحر (جادو)، دهغه چا وژل چه الله ﷻ یی قتل حرام کړی وی مگر په حق باندی، سود کول، دیتیم مال خوړل، دجنگ نه تیښته کول، په پاکلمنو مسلمانو ناخبره ښځو باندی تهمت او بدنامه لږول او هغوی ته کنځل کول.

ددی گناهونو دجملی نه داهم دی:

ketabton.com - The Digital Library

دمور او پلار نافرمانی کول ، خپلوی ختمول ، دروغ گواهی کول ، دروغ قسمونه کول ، گاونډی ته ضرر رسول ، دوینی ، مالونو او عزتونو په باره کی په خلکو ظلم کول ، نشی کول ، قمار او جواری کول ، غیبت ، چوغلی ، او داسی نور کارونه چه الله اورسول تری منع کړی وی .

اتلسم درس :

دجنازی تیارول ، لونځ پری کول او دمړی ښخول

ددی تفصیل په لاندی ډول دی :

لمړی : دلاإله إلا الله تلقین او یادونه کول ، رسول الله ﷺ فرمایی : ((لقنوا موتاکم لا إله إلا الله)) (رواه مسلم) خپلو مړو ته دلا إله إلا الله دکلمی تلقین او یادونه وکړی .

ketabton.com - The Digital Library

پدې حدیث کې دمړو نه مراد هغه خلک دي چه دمرګ علامې ورباندې ښکاره شي .

دوهــم : کله چه دانسان مرګ یقیني شي نو لکه څرنګه چه په احادیثو کې راغلي دي باید سترګې دي ورله ورپټې کړي او ژنه یې وتړل شي .

دریم : دمسلمان مړي لمبول او وینځل واجب دي خو البته که دجنګ په میدان کې شهید شي نو غسل به هم نه ورکول کیږي او جنازه به هم پرې نه کیږي او په خپلو جامو کې به ښخیږي ، لکه څرنګه چه رسول الله ﷺ دأحد شهیدانو ته غسل هم نه ؤو ورکړی او جنازه یې هم پرې نه وه کړې .

څلورم : مړي ته غسل ورکول پدې ډول دي :

عورت به یې پټ کړیشي او لړ به پورته کړل شي په خیته به نرم او ارام لاس راښکل شي بیا به غاسل (لمبونکی) دخپل لاس نه ټوټه یا بل څه چاپیر کړي او

ketabton.com - The Digital Library

مړی له به استنجاء وکړی او دلمانځه په شان اودس به ورله ورکړی ، سر او ږیره به یې په اوبو یا بیره یا بل شی ومینځی بیا به یې ښی اړخ او بیا چپ اړخ ومینځی ، اوبیا به همداسی دوهم ځل او دریم ځل غسل ورکړی او په هر ځل کی به دمړی په خیټه لاس تیروی که څه تری ووځی نو ودی مینځی او هغه ځائ دی په مالوچو یابل څه بند کړی ، که په مالوچو بند نشو نو نرمه خټه او یا په جدیدو طبی وسائلو لکه پلاستر وغیره دی بند کړی اودوهم ځل دی ورلـه اودس ورکړی .

که په دری ځله غسل پاک نشو نو پنځه او اوه ځله هم غسل ورکولی شی ، بیا دی په ټوټه وچ کړی په بندونو (جوړونو) اودسجدی په ځایونو دی ورلره خوشبو ولږوی ، که ټول بدن یی ورله خوشبویه کړو نو هم ښه ده او کفن ته دی خوشبویه لوګی وکړی .

ketabton.com - The Digital Library

که بریتونه او نوکان یې اوږده وو لږ دې تري واخلې او که همداسې یې پریښودل نو هم څه باک نشته، ویښتان به یې نه ګمنځوي ، دنامه لاندې ویښتان دې تري نه خروي او نه دې سنت کوي ځکه چه پدې کوم دلیل نشته .

دښځې ویښتان به درې کوڅې کړي او شاته به یې واړوي .

پنځم : مړي ته کفن ورکول :

غوره داده چه سړي ته په درې سپینو ټوټو کې کفن ورکړل شي ، کمیس او پټکي پکې نشته او همداسې نبي کریم ﷺ ته کفن ورکړل شوي وو .

مړي به په دغه کفن کې راونغښتل شي او که په میس لنګ او لفافه یعنې غټ څادرکې کفن ورکړل شي نو هم څه باک نشته .

ketabton.com - The Digital Library

دښځې کفن پنځه ټوټې دی ، کمیس ، زړوکی ، لنګ او دوه لفافې یعنی غټ څادرونه .

دماشوم کفن به دیوی ټوټې نه تر دری پورې وی ، او جینۍ ته به په یو کمیس او دوه لفافو کې کفن ورکولی شی .

هسې خو ددی ټولو لپاره په یوه ټوټه کې کفن ورکول واجب دی چه دمړی ټول بدن پرې پټ شی خو که مړی په احرام کې وو نو په اوبو او بیرې باندی به غسل ورکړل شی او خپل څادر او لنګ یا بل څه به یې کفن شی ، سر او مخ به یې نه پټیږی او خوشبو به هم پرې نه لږول کیږی ، ځکه چه دقیامت په ورځ به دا تلبیه ویونکی راپاڅیږی . لکه په همدی مسئله کې درسول کریم ﷺ نه صحیح حدیث نقل شویدے .

که داحرام په حالت کې ښځه مړه شوه نو دنورو ښځو په شان به کفن ورکړل شی خو خشبو به پرې نه

ketabton.com - The Digital Library

لړول کیږي مخ به یې په پرده او لاسونه به یې په دستکشو نه پټیږي بلکه په کفن کې به یې پټوي چه تفصیل یې مخکې بیان شویدی .

شپږم : دکفن ورکولو ، دجنازې دلمانځه او ښخولو زيات حقدار : دنارینه دپاره هغه څوک دي چه دهغه دپاره مړي وصیت کړے وی ، بیا پلار بیا نیکه او بیا نور خپلوان چه درجه په درجه مړي ته نزدې وی .

دښځې دپاره غوره داده چه دچا لپاره چه هغې وصیت کړی وی بیا مور ، بیا نیا او بیا درجه په درجه نزدې خپلوانې زنانه هغې ته غسل ورکړي .

ښځه او خاوند یوبل ته غسل ورکولی شی لکه ابوبکر صدیق رضي الله عنه ته خپلې بي بي غسل ورکړی وو او حضرت علي رضي الله عنه خپلې بي بي حضرت فاطمي رضي الله عنها ته غسل ورکړی وو .

ketabton.com - The Digital Library

اؤم : دجنازي دلمانځه طريقه :

دجنازي په لمانځه کي څلور تکبيرونه دي داولني تکبير روسته به سورت فاتحه لولي او که دهغي سره يي يو لنډ سورت او يا يو يادوه اياتونه ولوستل نو هم ښه ده او پدي باندي دابن عباس رضي الله عنهما نه صحيح حديث نقل شويدے .

بيا به دوهم تکبير وکړي او لکه دتشهد پشان به په نبي ﷺ درود ووايي بيا به دريم تکبير وکړي اودادعاء به ولولي :

اللهم اغفر لحينا وميتنا وشاهدنا وغائبنا وصغيرنا وكبيرنا وذكرنا وانثانا اللهم من احييته منا فاحيه على الاسلام ومن توفيته منا فتوفه على الايمان اللهم اغفر له وارحمه وعافه واعف عنه واكرم نزله ووسع مدخله واغسله بالماء والثلج والبرد ونقه من الخطايا كما ينقى الثوب

ketabton.com - The Digital Library

الابيض من الدنس وابدله دارا خيرا من داره واهلا خيرا من اهله وادخله الجنة واعذه من عذاب القبر وعذاب النار وافسح له في قبره ونور له فيه اللهم لا تحرمنا اجره و لا تضلنا بعده .

ترجمه : ای الله زمونږ ژوندی او مړه ، زمونږ حاضر او غایب ،زمونږ واړه او لوی او زمونږ نر او ښځی وبخی . ای الله هغه څوک چه ته زمونږ نه ژوندی ساتی نو په اسلام یی ژوندی وساته او څوک چه زمونږ نه وفات کوی نو په ایمان یی وفات کړه .

ای الله دا مړ شوی بنده وبخی ، رحم پری وکړی ، ده ته ارام ورکړه او عفوه ورته وکړه ، دده دورتلو ځائ دعزت او دورننوتلو ځائ یی پراخه کړه ، په اوبو ، واوری او ږلی یی پریمینځه او دګناهونو او خطاګانو نه یی داسی پاک کړه لکه سپینه جامه چه دخیری نه پاکیږی ، ده ته دخپل کور نه ښه کور او دخپل اهل نه

ketabton.com - The Digital Library

ورته ښه اهل ورکړه ، جنت ته یې ننباسه او داور او
قبر دعذاب نه یې په خپله پناه کې وساته او قبر یې
ورته پراخه او روښانه کړه .

ای الله دده دثواب نه مونږ مه بې برخې کوه او دده نه
روسته مونږ مه بې لارې کوه .

بیا به څلورم تکبیر وکړي او ښي طرف ته به یو سلام
وګرځوي .

مستحب دادی چه دهر تکبیر سره لاسونه پورته کړي
، که مړی ښځه وی نو (اللهم اغفرلها) به وایی او که
جنازی دوه وی نو (اللهم اغفرلهما) به وایی او که
جنازی ډیری وی نو (اللهم اغفرلهم) به وایی .

که مړی نابالغه وو نو دمغفرت ددعاء پر ځای به
دادعاء وایی :

(اللهم اجعله فرطا وذخرا لوالديه وشفيعا مجابا ،
اللهم ثقل به موازينهما واعظم به أجورهما وألحقه

ketabton.com - The Digital Library

بصالح سلف المؤمنين ، واجعله في كفالة إبراهيم عليه الصلاة والسلام ، وقه برحمتک عذاب الجحيم)

ای الله ﷻ دا مخکی لیږلی شوی شی ، او دخپل مور او پلار لپاره یی ذخیره او داسی سفارشی وګرځوه چه سفارش یی قبول شوے وی .

ای الله دهغوی دعملونو تله پده باندی درنه کړی او دهغوی اجرونه وربانـدی لوی کړی ، دمؤمنانو دپخانو صالحانو سره یی یو ځائ او دإبراهیم علیه السلام په ساتنه کی یی ورکړی او په خپل رحمت سره یی دجهنم دعذاب نه وساته .

سنت دادی چه امام به دسړی دسر او دښځی دمنځ په برابری ودریږی او که جنازی ډیری وی نو دسړی جنازه به امام ته نزدی او دښځی جنازه به قبلی طرف ته نزدی کیښودل کیږی او که ماشومان پکی وو نو

ketabton.com - The Digital Library

بیا به هلک دښځې نه مخکې بیا ښځه او بیا جینۍ اینبودل کیږي ، دهلک سر به دسړي دسر ، دښځې منځ به دسړي دسر او دجینۍ سر به دښځې دسر او ملا به یې دسړي دسر سره برابریږي . نور مونځ کونکي به دامام نه روسته ودریږي ، البته که یو کس پاتې شو چه روسته هغه تـه ځای نـه وو پـاتې نـو دامـام ښۍ اړخ ته ودریدی شي .

اتم : دښخولو طریقه :

شرعي طریقـه داده چـه قبر بـه دسړي دقـد پـه نیمـایي باندې ژورولې شي ، دقبلې طرف ته به پکې لحد وي، مړے به په لحد کې په ښۍ اړخ ایـښودل کیـږي دکفـن غوټې به یې پرانیزي او همداسې به یې پریـږدي ، مـخ به یې نه ښکاره کوي البته نر او ښځه پدیکې برابر دي

ketabton.com - The Digital Library

خبنتي به ورته ودرول شي او دکلکوالي دپاره به پرې خته ولړول شي ، که خبنتې نه پیدا کیدی نو بل څه لکه تختې یاګټې یا لرګي دی استعمال شي تر څو دخاورو نه مړی وساتل شي ، او بیا به پرې خاورې واړول شي .

پدی وخت کې مستحب دادی چه ((بسم الله وعلی ملة رسول الله)) وویل شي قبر به دلویشت په اندازه پورته کولی شي ، ګیټې او کاڼي که پیدا کیدل هغه به پرې کیښودل شي او وابه پرې وشیندل شي .

دجنازي سره دتلونکو دپاره پکار دی چه دقبر سره ودریږي اودمړي دپاره دعاء وغواړي ، ځکه چه نبي کریم ﷺ به چه کله دمړي دبنخولو نه وزګار شو نو وبه دریدو او وبه یې ویل : ((إستغفروا لأخیکم واسألوا له التثبت فإنه الأن یسأل))

ketabton.com - The Digital Library

دخپل وروړ لپاره بخنه او د الله نه ورته ثابت قدمي وغواړي، ځکه چه اوس دده نه تپوس کیږي .

نهم : هغه چا چه په مړي يې جنازه نه وي کړې نو هغه کولی شي چه دښخیدلو روسته پرې جنازه وکړي لکه چه نبي ﷺ همداسې کړیدي ، البته دادښخیدلو نه تر یوې میاشتې پورې جایز دي ، که ددې نه زیاته موده وشوه نو بیا په قبر باندې لمونځ کول ندي جایز ځکه دنبي ﷺ نه داندې ثابت چه هغه دې په قبر باندې دمړي دښخیدو نه دیوې میاشتې دتیریدو روسته جنازه کړي وي .

لسم : دمړي دکور لپاره داندې جایز چه هغوی دخلکو دپاره خوراک برابر کړي ، امام أحمد رحمة الله علیه په حسن سند سره دمشهور صحابي حضرت جریر بن عبد الله البجلي رضي الله عنه نه روایت کوي چه فرمایي :

ketabton.com - The Digital Library

((كنا نعد الاجتماع إلى أهل الميت وصنعة الطعام بعد الدفن من النياحة)) مو نږ به دمړي كور ته دخلكو راټوليدل او دمړي دښخولو نه روسته هلته دخوراك برابرول (نوحة) يعني وير ګڼنه. البته دمړي دكور لپاره او دهغوی دميلمنو دپارهكه بل څوك خوراك تياروي نو كوم باك نشته.

دمړي دخپلوانو او ګاونډيانو لپاره پكار دي چه هغوی له خوراك تيار كړي، ځكه كله چه نبي ﷺ ته دشام نه دجعفر بن ابي طالب رضي الله عنه دمرګ خبر راورسيد نو خپل اهل ته يې دجعفر دكورنۍ لپاره دخوراك دتيارولو حكم وكړو او ويې فرمايل: ((إنه أتاهم مايشغلهم)) يقينا دوی ته داسې مصيبت راغلی دی چه دوی يې بې پروا كړيدي.

دمړي كور ته كه څه خوراك خلكو راليږلي وي نو دهغوی لپاره جايز دي چه خپل ګاونډيان هغې ته

ketabton.com - The Digital Library

دعوت کړی او زمونږ دعلم مطابق ددی لپاره کوم تاکلی وخت نشته.

یولسم: دښځی لپاره په مړی باندی ددری ورځونه زیات غم کول ندی روا مګر په خپل خاوند باندی به دڅلورو میاشتو او لسو ورځو پوری غم کوی خو که دغه ښځی په خیټه اولاد وی نو دبچی دپیدا کیدو پوری به غم کوی او پدی باندی دنبي ﷺ نه صحیح احادیث راغلی دی.

اودسړی دپاره په هیڅ خپل یا پردی باندی غم کول ندی روا.

دولسم: دسړو لپاره په هر وخت کی دقبرونو زیارت روا دے البته هغوی ته ددعاء لپاره، په هغوی دمهربانۍ په خاطر او دمرګ او اخرت دیادولو لپاره.

امام مسلم رحمة الله علیه په خپل صحیح کی یوروایت راوړیدی چه نبی کریم ﷺ فرمایی:

ketabton.com - The Digital Library

((زوروا القبور ، فإنها تذكركم الاخرة)) دقبرونو زيارت کوی ځکه چه دا تاسو ته اخرت یادوی.

پیغمبر ﷺ به خپلو ملګرو ته دقبرونو دزیارت په وخت کی ددی وینا ښودنه کوله چه:

((السلام عليكم أهل الديار من المؤمنين والمسلمين، وإنا إن شاء الله بكم لاحقون ، نسأل الله لنا ولكم العافية، يرحم الله المستقدمين منا والمستأخرين))

ای ددی کورونو اوسیدونکو مومنانو او مسلمانانو په تاسو باندی دی سلام وی او مونږ که دالله جل جلاله خوښه وشوه نو ستاسو سره ملا قات کونکی یو ، دالله جل جلاله نه ځانته او تاسو له عافیت غواړو ، الله جل جلاله دی زمونږ په مخکنو او روستنو باندی رحم وکړی.

ketabton.com - The Digital Library

دښځو لپاره دقبرونو زيارت روانده ځکه رسول الله ﷺ دقبرونو په زيارت کونکو ښځو لعنت ويلی دے .
او بل دا چه دهغوی دزيارت ته تللو نه دفتنی او بی صبرئ ويره ده ، دارنګه دهغوی لپاره په جنازه پسی هديری ته تلل هم جايز ندی ځکه چه رسول الله ﷺ ددی نه ښځی منع کړيدی ، خو په مړی باندی په جومات ياد جنازی په ځائ کی دښځو او سړو ټولو لپاره دجنازی لمونځ رواده .

وصلی الله وسلم علی نبينا محمد ،وأله وصحبه

ketabton.com - The Digital Library

بشتو

الدروس المهمة لعامة الأمة

تأليف سماحة الشيخ العلامة

عبدالعزيز بن عبدالله بن باز

رحمه الله تعالى.

مراجعة

حافظ فضل ربي

مطبعة دار طيبة - الرياض

The Coperative Office for Call & Guidance to Communities at Western Diraah

Tel:4391942 Fax:4391851 . P.O Box 154488 Riyadh 11736

يمكنكم دعم مطبوعات المكتب وجميع أنشطة المكتب الدعوية من خلال مصرف الراجحي حساب رقم

WWW.DERADAWA.COM

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English